



ZŁOŻONO OSOBIŚCIE



20.06.2021

Szanowny Pan

Jacek Sutryk, prezydent miasta Wrocławia

Bartłomiej Świerczewski, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych



PETYCJA

Petycja o objęcie ochroną budynku Domu Handlowego Solpol przy ulicy Świdnickiej 21-23 we Wrocławiu oraz zawieszenie postępowania w sprawie wydania przez władze miasta pozwolenia na rozbiórkę budynku.

Szanowny Panie Prezydencie miasta Wrocławia, szanowny Panie Dyrektorze Departamentu Spraw Społecznych. Zwracamy się do Państwa z prośbą o podjęcie działań prawnych związanych z ochroną Domu Handlowego Solpol, mieszczącego się przy ulicy Świdnickiej 21-23 we Wrocławiu oraz przeciwdziałanie decyzjom, mającym na celu wyburzenie tego wartościowego dla historii miasta obiektu. Niniejsza petycja ma na celu ukazanie, jak liczne grono zwolenników zachowania tego postmodernistycznego budynku posiada i jak ogromną rolę odgrywa zarówno w historii Wrocławia, jak i w tworzeniu własnej tożsamości kulturowej po roku 1989.

Budynek Domu Handlowego Solpol od samego powstania w roku 1993 wzbudzał ogromne zainteresowanie i stał się tematem licznych dyskusji. Nieszablonowy i ponadprzeciętny budynek zdobył uznanie wśród architektów. Symbol nowej, otwartej na świat rzeczywistości wyrażał się w śmiałej formie i w kolorowych barwach, jakie ówczesnie dominowały w otoczeniu. Jako nowo

wybudowany obiekt, stojący wśród nieco zapomnianych i zaniedbanych zabytków, stał się impulsem do ich rewitalizacji. Podczas gdy ulica Świdnicka odzyskała blask, stając się jedną z najbardziej reprezentacyjnych w kraju, Solpol pozostał zapomniany. Z czasem jego bryła i kolorystyka zyskały spore grono zwolenników, o czym świadczą próby objęcia budynku ochroną konserwatorską. Nie mamy wątpliwości, iż jest budynkiem unikatowym, w pełni oddającym rzeczywistość okresu w jakim powstał, rzeczywistości, której nie należy się wstydzić. To właśnie tak przełomowe lata 90. doprowadziły nas tu, gdzie obecnie jesteśmy. Dziś Solpol stoi w centrum prężnie rozwijającego się miasta europejskiego, do którego w latach 90. dążyliśmy. Nie bez przyczyny był określony przez zagraniczne magazyny architektoniczne mianem "*Europy na Świdnickiej*". Zdobył uznanie w licznych pismach architektonicznych i stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych budynków we Wrocławiu. Jest to ikona nie tylko dla samego Wrocławia, ale i znaczący budynek dla współczesnej historii Polski. Jest jednym z symboli miasta i bez kozery można zestawić go z obiektami takimi jak Ratusz, Katedra, Hala Stulecia czy wrocławski Dworzec Główny. Jest wizytówką miasta, o którą należy dbać, i którą należy zachować dla przyszłych pokoleń.

Architektura lat 90. zdobywa coraz większe uznanie, a zmiany w aktualnej stylistyce są widoczne chociażby w modzie. To pierwszy sygnał przemian w dotychczas panujących trendach. Dziś w obliczu zagrożenia rozbiórką także sztuka staje w obronie Solpolu, który dla licznych artystów stał się inspiracją w tworzeniu. Jako społeczeństwo nabieramy większej świadomości o znaczeniu budynku Domu Handlowego Solpol jako elementu budowy tożsamości kulturowej po 1989 roku. Aktualna sytuacja w jakiej znalazł się Solpol, jest bardzo podobna do losu wielu ikon architektonicznych takich jak: Supersam w Warszawie, dworzec kolejowy w Katowicach czy choćby dworzec autobusowy w Kielcach. Każdy z tych budynków nie tylko w doskonały sposób oddawał stylistykę czasów w których powstał, ale również stały się one współczesnymi symbolami miast. Wszystkim groziła rozbiórka lub znacząco ingerująca w bryłę budynku przebudowa. Niestety Supersam jak i dworzec kolejowy w Katowicach uległy tym zjawiskom i do dziś pozostają nieodżałowanymi ikonami, których brak jest odczuwalny w społeczeństwie, jak i polskiej kulturze. Trzecim z obiektów przede mną przytoczonych jest dworzec autobusowy w Kielcach, o futurystycznej bryle oraz ponadczasowych rozwiązaniach komunikacyjnych. Przyszłość tego wspaniałego obiektu także była niepewna, gdyż planowana rozbudowa całkowicie zagrażała pierwotnemu założeniu jednak sprzeciw społeczny jak i ze strony władz miasta pozwolił ocalić budynek i poddać go właściwej renowacji. Historia lubi się powtarzać i tak jak negatywnie jako społeczeństwo byliśmy nastawieni do architektury powojennego modernizmu, tak dziś mając

odpowiednią perspektywę czasu, zaczynamy mieć świadomość o jej wartości kulturowej, dbamy o nią, a obiekty takie jak Osiedle Grunwaldzkie, Trzonolinowiec, akademiki Ołówek i Kredka stają się skarbami, którymi chcemy się chwalić na arenie międzynarodowej. Wiele wskazuje na to, że architekturę postmodernistyczną czeka podobny los, ale zanim wśród społeczeństwa zrodzi się większa świadomość wartości takich obiektów jak Solpol, zanim społeczeństwo będzie posiadać obiektywną opinię zwracamy się z apelem o to, by nie pozwolić na wyburzenie jednej z ikon Wrocławia.

Miasto nosząc w 2016 roku tytuł Europejskiej Stolicy Kultury organizowało wiele wystaw architektonicznych, wydano wiele publikacji na temat architektury. Na wystawie w Muzeum Architektury prezentowano choćby wspomniane już przeze mnie Osiedle Grunwaldzkie, ale i sam Solpol doczekał się opracowania w kilku publikacjach architektonicznych. Wiele osób odwiedzających wówczas miasto na pewno go zapamiętało i przechodząc obok niego przystanęło, by zrobić zdjęcie, przyjrzeć się jego formie. Piszę o tym, ponieważ spoglądając na ulicę Świdnicką, Solpol jest jedynym obiektem przy tej ulicy, który nie ma podobnych odpowiedników czy to w architekturze polskiej, czy zagranicznej. Architektura gotycka, klasycystyczna, secesja czy przedwojenny modernizm charakteryzują się typowymi dla danego stylu elementami. Postmodernizm jednak jest stylem bardzo zróżnicowanym w zależności od położenia geograficznego jak również od stylistyki z jakiej czerpie inspiracje. Styl postmodernistyczny w wydaniu Solpolu jest wybitnym przykładem tego typu architektury, która koresponduje i współgra z otoczeniem nie przytłaczając go. Wyrazista forma przyciąga uwagę przechodnia, jednocześnie nie ujmując sąsiadującej z nią zabudowie. Dlatego też pragniemy zwrócić Państwa uwagę na unikatowość Domu Handlowego Solpol. Jego bryła odsłania pierzejową linię zabudowy ulicy Świdnickiej, zaprasza do zgłębiania obiektów przy niej się znajdujących. Ulica Świdnicka jest pod tym względem unikatowa w skali europejskiej. Przy jednym trakcie komunikacyjnym mamy zlokalizowane różnorodne obiekty opowiadające historię miasta od samych jego początków. Zaczynając od gotyckich kościołów Świętych Doroty, Wacława i Stanisława oraz kościoła Bożego Ciała, poprzez klasycystyczny budynek opery, secesyjny hotel Monopol, historyzujący Dom Towarowy Podwale, modernistyczny Dom Towarowy Renoma, kolejno socrealistyczne zabudowania Kościuszkowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej i modernistyczny budynek przy Świdnickiej 30-32, na Solpolu kończąc. Pragniemy zapytać Państwa, które z miast w Polsce i Europie może się poszczycić tak bogatą zabudową tylko przy jednej ulicy, obrazującej zarazem znaczną część historii miasta? Solpol stanowi jej integralną i nierozłączną część tworząc grupę zabytków o randze porównywalnej z Halą Stulecia. Spacer ulicą Świdnicką jest w stanie

zobrazować tak turystom jak i samym Wrocławianom znaczną część historii miasta na przykładach wybitnej architektury.

Sam budynek Solpolu pojawia się w publikacjach o polskiej architekturze jako najbardziej wyrazisty przykład postmodernizmu. Odwaga, śmiałość, różnorodność to wartości łączące Solpol i Wrocławian. Budynek oddaje charakter miasta i jego mieszkańców. To nasza tożsamość, to część współczesnego Wrocławia. To ważny ślad historii, który wrósł w krajobraz ulicy Świdnickiej i powinien pozostać jako ważny punkt na mapie Wrocławia. Jesteśmy przekonani, iż najodpowiedniejszą funkcją na zaadaptowanie wnętrza Solpolu byłoby przeznaczenie go na obiekt o charakterze kulturalno - wystawienniczym. Zważywszy na lokalizację budynku, jak również niebanalną architekturę, byłby to wyjątkowy w skali krajowej obiekt tego typu. Niemniej okoliczności, w jakich znalazł się budynek, stwarzają znikome szanse na realizację tak ambitnego projektu w niedalekiej przyszłości. Dlatego też z uwagi na projekty inwestycyjne właściciela nieruchomości, niezależnie od planowanego przeznaczenia nowego obiektu, zwracamy się z prośbą o objęcie ochroną najcenniejszej wartości Domu Handlowego Solpol, a mianowicie zewnętrznej bryły budynku od strony ulicy Świdnickiej i ulicy Franciszkańskiej, oraz zobowiązali właściciela do wkomponowania Solpolu w planowanej przez niego inwestycji. Apelujemy o to, by póki jest szansa i możliwość na ocalenie tego ikonicznego obiektu, wysłuchano głosu architektów, aktywistów oraz osób które potrafią dostrzec w budynku Solpolu ogromny potencjał i wartość historyczną oraz kulturową. Pragniemy by i Państwo również to zauważyli. Niech Solpol będzie namacalnym przykładem postmodernizmu i okresu transformacji, aby przyszłe pokolenia nie musiały się o nim uczyć jedynie z książek i zdjęć.

Panie Prezydencie, Panie Dyrektorze, ja oraz osoby niżej podpisane prosimy, aby przyczynili się Państwo do ochrony dziedzictwa narodowego, aby kontynuowali Państwo ideę Wrocławia jako miasta - Europejskiej Stolicy Kultury, która łączy w sobie wschód z zachodem, która posiada ikoniczne symbole, która poprzez wyjątkowość zabudowy zrzeszała do miasta licznych turystów chcących zobaczyć architekturę na światowym poziomie. Architekturę, do której również niewątpliwie należy Dom Handlowy Solpol.